

İKİNCİ MÜJGÂN

Cantürk Coşkun

- İhtiyar, genç kıza kendisini yetiştirmesi gerektiğini söyledi. Ayrıca çevresinde sevilen, sayılan biri olursa hayatta her şeyi elde edebileceğini anlattı. Kahvede genç kızın varlığı, kimsenin dikkatini çekmiyordu. İhtiyar konuşmasına devam ederken dışarıda kar başladı. Topal garson ocakta yerini aldı, etrafa çekidüzen verip sigarasını yaktı. Sonra kulak arkasına kıstırdığı kalemını çıkarıp önündeki adisyona masanın hesabını kaydetti. Sırayla okeycilere, iskambilcilere, yancılara baktı; masalara yapılan servisleri hatırlamaya çalıştı. İhtiyarla genç kız, bir süre kahvenin uzak penceresinden yağın karı seyrettiler.

Topal garson, kulaklarındaki akupunktur bantlarını çıkarmıştı. Tedavi işe yaramış olmalı, iyice zayıflamıştı. Biraz önce kendisine takılan iskambilci arkadaşına “Git işine birader!” diyerek kızmıştı. Şimdi çalışıyordu, şakanın sırası değildi.

İhtiyar, sandalyesinin arkalığına iyice yaslanarak çayını karıştırmaya başladı.

Genç kıza:

“Biliyor musunuz, siz hayatımdaki ikinci Müjgân’sınız. Birinci Müjgân kızımıdır.” dedi.

Topal garson hesap kaydını tamamladıktan sonra, ocaktan çıkıp salonda bulunan boş masaya geldi. Sandalyeleri düzeltti, masanın üzerinde dağınık hâlde bulunan gazeteleri katlayıp üst üste sıraladı.

Gözlerden uzak bir köşede kahve ahalisini seyreden delikanlı kendi âlemine dalmıştı. Neden sonra, çocukluğunun cumartesi sabahlarını hatırladı. Hayal perdesini, dışarıya çıkmaya hazırlanan babası araladı. Masadaki gazetenin bulmaca ilavesi, şimdi delikanlının önünde duruyordu. Soldan sağa ikinci soruyu cevapladı. Yukarıdan aşağıya altıncı sorunun son iki harfi çıkmıştı. Bilmediği soruları babasına soruyor, aldığı cevapları dikkatli şekilde boş kutulara yazıyordu.

Delikanlı, lise yıllarında gazete okumayı severdi. Ne anlar ne bulurdu o sarı sayfalarda? Kendisi de bilmezdi. Mesela gazete haberleri ile televizyon haberlerini karşılaştırırdı. Spor sayfaları ile ilgilenmezdi, dikkatini çeken bir başlık görürse belki okurdu. Renkli resimleri uzun uzun seyrederek, bazılarının arka sayfalarını kurşun kalemle karalayıp beyaz kâğıda kopya ederdi. Şarkıcılar, tiyatrocular, opera sahnesi... Ekonomi sayfalarını hızla çevirirdi. Vefat haberlerini gazetede okuduğu sanatçılar hakkında hiçbir fikri yoktu. Belki seviyeliydi ama magazin o tarihlerde de okuyucunun gözüne sokulurdu. Yabancı şarkıcılar, müzik grupları, prodüktörler, yerli sinema vardı.

Delikanlı kendini bildi bileli gazete bayilerine sempatiyle bakardı. Gazete bayileri eskiden beyaz dizi, *Britannica* fasikülleri satardı. Sonra mizah dergileri, çizgi romanlar çıkardı: *Mandrake*, *Örümcek Adam*, *Kimmeryalı Conan*. *Red Kit*, *Ten Ten* zaten bilinirdi; *Yüzbaşı Tommiks*, *Yüzbaşı Volkan*. Anlarmış gibi yazı dizilerini takip ederdi. Eskiden gazetelerin kupon karşılığı yapılan promosyon ilanları nasıl ilgi toplarsa yazı dizileri de öyle ilgi toplardı. Ayrıca gazeteler televizyonda, köşe yazarlarının aile fotoğrafı verdikleri bir reklamlarla tiraj artırmak isterlerdi.

Hayal perdesini, topal garsonun çektiği sandalyenin gürültüsü kapattı. Delikanlı irkildikten sonra kendine geldi.

Topal garson:

“Ne o birader? Deryada salın mı battı?”

İhtiyar elinde çay bardağı olduğu hâlde, iskambilcilerin oyun oynadığı masanın hizasında duvara vidalanmış demir bir raf gördü. Demir rafın içerisinde çiftçilik, seracılık, tarım makineleri başlıklarında yazılmış ziraat kitapları vardı. Delikanlı pek konuşmak istemiyordu. Sorusuna cevap alamayan topal garson; istifini bozmadı, cebinden çıkardığı kordonu kırık saatine bakarak kaşlarını kaldırdı. İhtiyar, kitapları görünce bir şeyler hatırlamıştı. Karşısında düşünceli oturan Müjgân'dan, çantasını uzatmasını rica etti. Genç kız çantayı uzattıktan sonra ihtiyardan izin isteyip usulca

ayağa kalktı, topal garsonla göz teması kurarak tuvaletin yerini sordu. İskambilcilerin gürültüsü artmıştı. Kâğıtları karma, kâğıtları dağıtma, yerden kâğıt çekme gibi jestler yapılıyor; oyuncuların geliştirdikleri özel dili anlamaya çalışan delikanlı, oturduğu yerden olan biteni seyre devam ediyordu. Diğer masada okeyciler hararetli, seri bir şekilde taş çeviriyorlardı.

Neden sonra ihtiyar, aradığı kitabı çantasından çıkarıp yakın gözlüğünü taktı. Kitabın içinden rastgele açtığı sayfayı, dudaklarını kıpırdatarak sessizce okumaya başladı.

Dışarıdaki kar sessizliği sokakları sarmış, kahvenin camları buğulanmıştı. Topal garson masadan kalktı. Delikanlı da oturduğu masanın sandalyesini alarak cam kenarına geçti. Eliyle dışarıyı görebilecek genişlikte pencereyi sildikten sonra cebinden sigarasını çıkardı ve topal garsondan çayını tazelenmesini istedi. Ah, şu sigarayı terk edebilse! Kolay olmadığını biliyordu. Diğer taraftan okey masasında curcuna devam ediyordu. Delikanlı sigarasını yakıp derin bir nefes çekti. Sonra bir nefes daha çekti. Merakla sokakları örten beyaz küçük kristallerin havada süzülüşlerini, rüzgârın yönünü seyre daldı.

Karşı binada bir zamanlar, ilkokul arkadaşı İsmail otururdu. İsmail'in babası bütün vaktini taş binaların arasında bölünmüş, etrafı tahta çitlerle çevrili küçük bahçesinde oturarak geçirirdi. İri çam saksılarının gölgelemeye çalıştığı bitişik sandalyelerle önünde eski bir sehpa durur, karşısındaki kümeste güvercinler guruldardı. İsmail, paçalı tavuklara benzeyen bu cins mahlukları günde iki defa bahçeye yemlemeye çıkarırdı. Babası da boş durmaz, çam saksılarını sulardı. Bahçeyi her saat başı kontrol eder, etrafının temiz tutulmasını isterdi. İsmail güvercinleri kümesten çıkardıktan sonra uzun uzun seyrederdi. Canı oyun ister, içlerinden birini kollarıyla çevresinin emniyetini aldıktan sonra tahıl çuvalını avuçlar gibi tutup yakalar, uçuşu için fırlatırdı. Güvercin; kanatlarıyla çırpına çırpına havalanır, yakınlarda bulunan başka bir taş binanın balkonuna konardı. İsmail'in babası, bazı günler tüpün altını yakardı. Bahçede tavaya domates biber doğrar, menemen yapardı. Kokuyu alan bahçeye koşardı...

Kümesin etrafındaki esnaf kalabalığı, delikanlının çok hoşuna giderdi. Cuma namazı çıkışları ne güzeldi. Sigara dumanı, boşalan çay bardakları, bu manzarayı doldururdu.

Delikanlı, bir kere daha sandalye gürültüsü ile irkildi. Bu sefer okey masasındaki yancılardan biri çayı üzerine dökmüş, yanmamak için telaşla yerinden fırlamıştı. Delikanlının aklı dışarıda akan hayattaydı ama kayıtsız kalamadı. Topal garson şimdi hallederdi, merak edilecek bir şey değildi. Bu

yancı oğlan da total garsonun akupunktur bantları ile dalga geçiyordu. Oh olmuştu işte oh...

Delikanlı sokağı seyretmeye kaldığı yerden devam etti. Binaların saçak altlarını dolduran insanları, otobüs duraklarını, trafiği takip etti. Neden sonra kahvenin önünden geçen çocuğu İsmail'e benzetti. Sırtındaki çantaya bakılırsa öğrenci olmalı dedi içinden. Çocuğun yanına bir kadın geldi. Beraber hem yürüdü hem konuştular. İstersen yardımcı olabilirim mi dedi kadın?

Delikanlı bir şey duymadı ama tahmin etti. Çocuk, kadının teklifini kabul etmedi. Delikanlı kendi kendine, İsmail de kabul etmezdi dedi. Sonra hiçbir şey olmamış gibi çocukla kadın yan yana yürüyerek yollarına devam ettiler. Delikanlı ne olup bittiğini anlamaya çalışırken çocuğun yırtık ayakkabılarına takıldı gözü...

Müjgân tuvalette makyajını tazelemiş, ihtiyarın karşısındaki yerini almıştı. Total garson radyonun kulağını kıvırdıktan sonra yancıya doldurduğu çayı uzatıp ocaktan çıktı. Yere dökülen şekerli çayı paspaslamak için kapının ardındaki kovayı aldı. İhtiyar elindeki kitabı masaya koyduktan sonra gözlüğünü çıkarıp sayfa arasına kıstırdı.

Müjgân'a bakarak:

“Özay Gönlüm'ü tanıdım, mukallit bir sanatkârdı.” dedi.

Konuşmanın radyoda çalınan türkü ile ilgili olduğu anlaşılıyordu. Gerçekten de öyleydi; Özay Gönlüm bir taklit ustası, hikâyeciydi. Önce uzun uzun anlatır, sonra üç saplı sazıyla çalar, çığırırdı. İhtiyar; gençliğinde sanatçıyı İzmir Fuarı'nda dinlemiş, 45'liklerini satın almıştı. Onun için “Yurttan Sesler” demek, Özay Gönlüm demektir. Bütün bunları Özay Gönlüm'ü taklit ederek Müjgân'a anlattıktan sonra karşılıklı gülüştiler. Bu arada, “Sobalarında Kuru Meşe”ye eşlik etmeyi de ihmal etmediler.

İhtiyar, masanın üzerinde bulunan kitabın arasından gözlüğünü alıp taktı. Delikanlı, İsmail'in babasını en son oğlunun mezarı başında görmüştü. İçten içe kederlenmeye çalıştığı anda tekrar irkildi. Bu sefer sebep ihtiyardı. İhtiyar, az önce içinden okuduğu şiiri vurgulu bir şekilde yüksek sesle okumaya başlayınca bütün kahvenin ilgisini toplamaya başladı. Aşk dedi, hicran dedi. Eski şiirden de birkaç beyit söyledikten sonra mısralarda geçen mazmunları dili döndüğünce açıklamaya çalıştı. Zülûf dedi, canan dedi, dilruba dedi. Müjgân, kar tanelerinin ritmiyle mısraların ritmini tutturmaya çalışıyordu. Birdenbire dilruba kelimesi dikkatini çekti. Çantasından bir maskot çıkararak üzerinde yazan “Dilruba”yı ihtiyara gösterdi.

Müjgân'ın ikinci bir adı da Dilruba'ydı. Bu sefer ihtiyara, "Peki, hayatınızdaki ilk Dilruba olabilir miyim?" diye sordu. İhtiyar, "Hayatımda bir Dilruba var." dedi. "İlk ve son Dilruba... Hem de kırk yıldır." cevabını verdikten sonra kitabı kapattı. Topal garson yeni bir servis için ocağa geçerken okeyciler yeni bir oyun için taşları istekalara dizmeye başladılar. İskambilciler de aşağı kalmadı, topal garsondan yeni deste istediler.

Kar yağmaya devam ediyordu. Delikanlı; çayların parasını masaya bıraktıktan sonra ceketinin yakalarını kaldırdı, elleri cebinde sokağa çıktı. Duğa yürürken cebinden sigara paketini çıkardı. Delikanlının önünde bir araba durdu. Yüzü cep telefonu ışığıyla aydınlanan kadın, arabanın arka kapısının camında görünüp kayboldu. Küçük çocuk annesinin kucağında, kendisiyle ilgilenilmesini istiyordu...